

SALV
Strategische Adviesraad
LANDBOUW • VISSERIJ

Advies EU-Mercosur handelsakkoord

SALV = 18 organisaties / 20 mandaten

BOERENBOND
trouw aan land- en tuinbouw

ALGEMEEN BOERENSYNDICAAT
met verstand van boeren

KVLV-AGRA
vrouwen met vaart

BioForum
Vlaanderen

Groene Kring

Fevia
Vlaanderen

rikolto
VREDESEILANDEN

Belgian Feed Association

Vertegenwoordiging Landbouwonderwijs
Platform voor Landbouwonderzoek

AB-REOC
BV-OECO
BF-KV

Association belge de recherche et d'expertise des organisations de consommateurs
Belgische Vereniging voor Onderzoek en Expertise voor de Consumentenorganisaties
Belgisches Forschungs- und Kompetenzzentrum der Verbrauchersorganisationen

Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij

Advies EU-Mercosur handelsakkoord

- op vraag van Commissie Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme (Vlaams Parlement) – 9 febr. 2021
- Advies = aandachtspunten, bezorgdheden en aanbevelingen van alle actoren in de SALV
 - Minderheidsstandpunt van Fevia Vlaanderen en Unizo
- Situering
 - 28 juni 2019: politiek akkoord EU en Mercosurlanden over nieuw handelskader binnen breder associatieovereenkomst
 - Momenteel: juridische toetsing en de Raad van de EU buigt zich over de teksten

Advies Mercosur

■ Economische impact

- Gevoelige sectoren: rundvee, pluimvee, suikerbietenteelt
- EU-steunprogramma van €1 miljard aangekondigd, maar...
- Balans in agrovoedingsproducten tegen 2030 recurrent met €1,4 tot €1,5 miljard verder in het negatief ten opzichte van huidige tekort

Advies Mercosur

■ Ontbossing

- EU impact assessment: beperkte invloed
- Andere bronnen: onvoldoende waarborgen tegen bijkomende ontbossing
- Extra ruimtebeslag Mercosurlanden voor rundvlees: + 3,6 miljoen ha
(3 * opp. Vlaanderen)

Advies Mercosur

■ Klimaat

- EU impact assessment: compensatie meeruitstoot Mercosur met minderuitstoot EU
- Andere bronnen: niet alle klimaateffecten in klimaatboekhouding van het akkoord
- Hogere koolstofvoetafdruk Zuid-Amerikaanse rundvleesproductie (48 CO₂-eq per kg versus 22 kg CO₂-eq per kg)

Advies Mercosur

■ Biodiversiteit

- Mogelijke toename gebruik meststoffen/pesticiden in Mercosurlanden
- Erkende actieve stoffen (fyto) Mercosur \neq EU
- Veranderingen in landgebruik (ontbossing)
- Toename aquacultuur

Advies Mercosur

- Volksgezondheid – sociale conflicten – mensenrechten
 - SPS hoofdstuk: lagere sanitaire kwaliteit (risico op ziekte-insleep)
 - Conflicten over land en water tussen grote exploitanten en kleinere boeren in Mercosurlanden
 - Vooralsnog geen opschortende voorwaarde m.b.t. respecteren van de rechten van de mens

Advies Mercosur

■ Risico's voor gelijk speelveld

- Bepalingen inzake duurzame ontwikkeling en klimaat niet afdwingbaar
- Nochtans significante verschillen inzake productienormen en –standaarden voor de agrovoedingssector

(hoger gebruik gewasbeschermingsmiddelen, normen inzake arbeid lager, grote verschillen inzake dierenwelzijn)

Advies Mercosur

Adviesluik: 20 aanbevelingen

Eerdere SALV-aanbevelingen inzake handelsbeleid (www.salv.be)

- [1] Internationale handel vormt een noodzakelijk sluitstuk van elk voedselsysteem, dat het basislandbouwpotentieel van iedere handelspartner kan aanvullen
- [2] internationale handelsovereenkomsten mogen de verduurzaming van de eigen land- en tuinbouwproductie niet tegengaan. Dit geldt ook voor de visserijsector

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [3] Het ontwerp-handelsakkoord met de Mercosurgroep bestendigt inherente kwetsbaarheden van de landbouw-, tuinbouw- en visserijsector
 - Druist in tegen [1] en [2]
 - Nood aan correcte verhouding tussen:
 - Sectorverantwoordelijkheid voor verduurzaming en veerkrachtbouw
 - Beleidsverantwoordelijkheid om inherente kwetsbaarheden in te dijken
- Zo niet: weerbaarheids- en duurzaamheidsinspanningen teniet gedaan
- Structurele systeemfouten

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [4] De raad wijst op een buitenproportionele toegift op de invoer van gevoelige producten (Vlaanderen: rundsvlees, pluimveevlees en suiker)
- [5] De raad wijst op ongerijmdheden tussen de handelsovereenkomst en de ambities van het GLB, het GVB en de *F2F*-strategy
- [6] De raad wijst op ongerijmdheden tussen de handelsovereenkomst en de overige delen van de Europese Green Deal

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [7] Vermijd dat de handelsovereenkomst tot geïmporteerde ontbossing leidt
 - Strijdig met EU-Bossenstrategie
 - De SALV herinnert aan de Belgische toetreding tot de *Amsterdam Declarations Partnership* dat eliminatie geïmporteerde ontbossing voorstaat
 - ~ vertaling in doeltreffende acties in overleg met alle belanghebbenden
- gelijk speelveld rond duurzame sojaproductie: EU/VL inspanningen dienen nagevolgd door de Mercosurlanden

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [8] Vermijd incoherenties met het Vlaamse landbouw- en voedselbeleid, en gerelateerde doelstellingen in het kader van Vizier 2030
 - Mogelijk nadelig effect op de maatschappelijke diensten door de Vlaamse land- en tuinbouw
 - Import vlees met hoge koolstofvoetafdruk/biodiversiteitsverlies niet te rijmen met de Vlaamse eiwitstrategie en Vizier 2030

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [9] Het handelsakkoord scheidt ook beperkte economische opportuniteiten voor een aantal subsectoren en producten uit de agrovoedingsindustrie:
 - Aardappelen, zuivel, groenten en fruit en agrovoedingsproducten
 - Mogelijk positief voor afzet en werkgelegenheid in die subsectoren
- [10] Ondanks de exportopportuniteiten voor een aantal subsectoren, is een revisie van de verleende markttoegang noodzakelijk
 - Opportuniteiten en toegevingen zijn substantieel ongelijk
 - Nood aan evenwicht binnen sectoren en niet tussen sectoren
 - Momenteel is de balans zoek

→ In huidige vorm is het akkoord onverdedigbaar

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [11] Bepleit de uitwerking van een baanbrekend handelsakkoord 'nieuwe stijl' dat een verdienmodel genereert voor duurzamere productiemethoden
 - In huidige vorm: een verliesmodel voor duurzamere landbouwproductie in Vlaanderen + ongelijk speelveld
 - Grondige aanpassing nodig
 - Niet enkel focus op kenmerken eindproduct, maar ook...
 - ... grotere klemtoon op voorwaarden m.b.t. productieproces
 - Regelmatige actualisering voorwaarden i.k.v. innovaties en opschuivende maatschappelijke eisen

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [12] Er is nood aan een gedegen monitoring van de economische en ecologische effecten
 - Opvolging economische impact op EU en Vlaams niveau, met aandacht voor Mercosur als het cumulatieve effect (N-Z, AUS,...)
 - Opvolging impact op de visserijsector (vooralsnog onduidelijk)
 - Opvolging impact op de EU en Vlaamse klimaat-, milieu- en biodiversiteitsdoelen (cfr. Vizioer 2030)

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [13] De handhaving van de handelsvoorwaarden moet veel slagkrachtiger en afspraken i.v.m. duurzaamheid moeten bindend worden

[14] De raad vraagt strenge sanitaire en fyto-sanitaire voorwaarden en een gedegen controle op de naleving van die voorwaarden

→ afwijking beletten t.o.v. EU normen en standaarden
geen dubbele standaard (*"importeer niet de landbouw die je zelf niet wil"*)

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [15] Bepalingen in het handelsakkoord moeten naleving waarborgen van afgesproken doelen en normen inzake duurzame ontwikkeling, dierenwelzijn, duurzamere landbouwproductie, duurzamere visserij en klimaat
 - handelsakkoord haaks op EU-doel klimaatneutraliteit
 - betrouwbaarheid en effectiviteit van labels en instrumenten i.k.v. duurzaamheidsafspraken

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [16] Bepalingen in het handelsakkoord moeten respect voor de mensenrechten en Internationale Arbeidsafspraken garanderen en versterken
- [17] Voorzie grendels tegen het oneigenlijke gebruik van het handelsakkoord

Advies Mercosur

Specifieke aanbevelingen inzake Mercosur: naar een handelsakkoord 'nieuwe stijl'

- [18] Zorg ervoor dat het vooropgestelde Europese compensatiefonds toereikend is en dat wanneer het wordt aangewend, de middelen ook de getroffen Vlaamse primaire producenten bereiken
- [19] Responsabiliseer alle ketenschakels van de agrovoedingssector en de consument
 - Duurzaam en transparant aankoopbeleid bij alle ketenschakels aanmoedigen
 - Ondernemingen aansporen tot gepaste zorgvuldigheid (*due diligence*) en risico's rond mensenrechten, arbeid, milieuschade, klimaat systematisch onderzoeken en reduceren
 - Consument sensibiliseren over kwaliteit/betrouwbaarheid Vlaamse landbouwproducten en over ecologische/sociale duurzaamheid importproducten

Advies Mercosur

Internationale handelsakkoorden 'nieuwe stijl'

- [20] Neem de *lessons learned* uit dit akkoord mee in het toekomstig handelsbeleid 'nieuwe stijl'
 - cfr. nieuwe EU-strategie handelsbeleid
 - Internationale handelsakkoorden bieden kansen om (grote delen van) het mondiale voedselsysteem op alle vlakken te verduurzamen en vormen een instrument om daartoe afspraken te maken

Internationale handelsakkoorden 'nieuwe stijl'

Voorwaarden voor een faire overeenkomst:

- (1) Goede afspraken die eerlijke concurrentie/gelijk speelveld waarborgen
- (2) Strategische belangen van de betrokken partijen erkennen
- (3) Eigen duurzaamheidsinspanningen mogen niet op de helling komen te staan
- (4) Zoeken naar een evenwicht binnen sectoren en niet tussen sectoren
- (5) In kader van duurzaamheid ook arbeids- en mensenrechten centraal

